

Изх. №329/29.08.2018 г.

**ДО
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**КОПИЕ:
Г-ЖА МАРИЯ ТОДОРОВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“**

На Ваш: Изх. №9107-132/03.08.2018 г.

ОТНОСНО: даване на предложения за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. и проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с дадена ни възможност на основание чл. 5 и чл. 6 от ПМС №11 от 25.06.2018 г. и Ваше писмо за даване на предложения за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. и проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г. бих искал да посоча, че Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) подкрепя утвърждаването на списъците със защитени специалности и такива с очакван недостиг на специалисти за учебната 2019/2020 г. да бъде направено през месец септември 2018 г., за да могат заинтересованите професионални гимназии и техните ръководства съвместно с работодателите на местно и регионално равнище да започнат своята подготовка и

мотивиране на завършващите основно образование да се насочат към тези специалности. В тази връзка АИКБ се обърна към браншовите работодателски организации, членове на Асоциацията за предоставяне на становища и предложения по предложените от Вас списъци. Предложения бяха получени както от браншовите организации, така и от отделни работодатели, които обобщихме и представяме на Вашето внимание с кратки мотиви:

1. На първо място бихме искали да обърнем внимание на специалностите от професионално направление с код 521 „Машиностроене, металообработване и металургия“. Машиностроителните предприятия страдат от недостиг на специалисти, а в момента те са в основата на българската индустрия. АИКБ многократно посочва кои са специалностите от професии с най-голям недостиг на квалифицирана работна ръка. Едни от най-търсените специалисти са тези за работа с металорежещи машини и металорежещи машини с ЦПУ, от които почти всяко машиностроително предприятие се нуждае. Успоредно с това нараства и недостига на леяри в бранша, а такива не се обучават в професионалните гимназии. АИКБ оценява направените усилия от Министерство на образованието и науката за създаване на обективни списъци със специалности от професии, но считаме, че при актуализирането на списъците следва да се вземат под внимание дадените предложения и аргументи от предприятията, които най-много допринасят за ръста на българската икономика.
2. На следващо място прави впечатление, че в Списъка на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, изцяло липсват специалности от професии от професионално направление код 523 „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“. Това професионално направление беше идентифицирано от Българска асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ) като такова не само с очакван недостиг на специалисти, но и към днешна дата и с реален недостиг особено на техници и монтьори на електронна техника. В тази връзка, предлагаме в посочения Списък на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда да се допълнят специалности от професии с код 523, които сме посочили в приложението към настоящото писмо.
3. В областта на корабостроенето и кораборемонта през последните близо десет години почти не се извършват обучения на специалисти. Предвид на спецификата и уникалността си, обучението по предложените от Българската национална асоциация по корабостроене и кораборемонт (БНАКК) и посочени в приложение към настоящото писмо специалности за включване в Списъка на защитените от държавата специалности от професии, са пред напълно изчезване. От една страна обучението по трите предложени специалности свързани с кораборемонта може да се осъществи само в две гимназии на територията на цяла Варненска област, а именно: Варненска морска гимназия „Свети Николай Чудотворец“ (гр. Варна) и Професионална гимназия „Свети Димитър Солунски“ (гр. Белослав), а от друга

страна, в последните няколко години по нито една от трите специалности не е обявяван план-прием не само в двете посочени гимназии, но и в другите две професионални гимназии (в гр. Бургас и гр. Русе), които обучават специалисти в областта на кораборемонта на територията на България. И не на последно място, налице е и текучество на кадри в чужбина, което към настоящия момент доведе до остра липса на корабостроителни техници със специалност „Корабостроене“ и корабни монтьори със специалности „Ремонт на кораби“ и „Корабни тръбни системи“ за целия сектор „Корабостроене и кораборемонт“. В началото на 2018 г., благодарение на разбирането на Регионалния инспекторат по образованието – гр. Варна, за учебната 2018/2019 година за първи път, от последните няколко години, бе обявен прием в посочените гимназии, като се откриха по една паралелка на специалност. Но този факт все още не решава проблема с дефицита на квалифицирана работна сила, тъй като посочените специалности са трудни за усвояване и това ги прави непривлекателни, въпреки гарантираната стопроцентова реализация на завършващите. Поради тези причини кандидатите за разкритите специалности са били под необходимия минимален брой и в крайна сметка през учебната 2018/2019 година прием ще бъде реализиран само в една паралелка по специалност „Корабостроене“. Посочените мотиви дават основания да се приеме, че посочените специалности отговарят на критериите на ПМС 11/25.06.2018 г. за включване на посочените специалности в Списъка на защитените от държавата специалности от професии.

4. Следващият бранш с недостиг на специалисти е свързан с професионално направление 524 „Химични продукти и технологии“. Предложението е направено от единствения официален представител на производителите и търговците на етерични масла, парфюмерия, козметика, тоалетни принадлежности, суровини, опаковки и оборудване за индустрията Българската национална асоциация „Етерични масла, парфюмерия и козметика“ (БНАЕМПК). През последните пет години производителите на етерични масла и продукти на тяхна основа в България се увеличили, като в момента на пазара се поддържа висококачествен асортимент от продукти. Увеличаващият се брой предприятия и разнообразяването на тяхното портфолио и пазари изисква допълнителна квалифицирана работна ръка. Считаме, че този бранш е от голямо значение за развитието на българската икономика и следва да бъде подкрепен и стимулиран на държавно ниво. В условията на днешната социално-икономическа обстановка тенденциозно намаляват специалистите и експертите в областта на производството на парфюмерия, козметика и етерични масла. Една от специалностите, която е с очакван недостиг е „Технология на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти“, код 5240110, професия „Химик-технолог“. Тази специалност се изучаваше до скоро в Професионалната гимназия по хранителни технологии и техника - гр. Пловдив. Поради ниският интерес от страна на обучаващите се обаче, тя отпадна от програмата. Към момента се изучава само в две гимназии - Професионалната гимназия по електроника и химични технологии „Проф. Асен Златаров“ - гр. Плевен и Технологична

професионална гимназия „Мария Кюри“ – гр. Перник. Това е специалност, която има най-тясна връзка с парфюмерийно-козметичния бранш и е от съществено значение за него. В приложените списъци към настоящото писмо са посочени всички специалности, според критериите на ПМС 11/25.06.2018 г., които предлагаме да допълнят.

Приложение: *съгласно текста*

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

Предложения за допълнение на Списъка на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г.

Професионално направление		Професия		Специалност	
Код	Наименование	Код	Наименование	Код	Наименование
521	Машиностроене, металообработване и металургия	521030	Машинен оператор	5210301	Металорежещи машини
				5210302	Машини за гореща обработка на металите
				5210303	Машини и съоръжения за заваряване
		521040	Машинен монтьор	5210414	Металообработващи машини
		521010	Машинен техник	5210105	Машини и системи с ЦПУ
525	Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства	525110	Корабен монтьор	5251102	Корабни тръбни системи
		525110	Корабен монтьор	5251103	Ремонт на кораби
		525140	Корабостроителен техник	5251401	Корабостроене
840	Транспортни услуги	840060	Организатор по експлоатация на пристанищата и флота	8400601	Експлоатация на пристанищата и флота

Предложения за допълнение на Списъка на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г.

Професионално направление		Професия		Специалност	
Код	Наименование	Код	Наименование	Код	Наименование
521	Машиностроене, металообработване и металургия	521100	Стругар	5211001	Стругарство
		521030	Машинен оператор	5210301	Металорежещи машини
				5210303	Машини и съоръжения за заваряване
521110	Шлосер	5211101	Шлосерство		
522	Електротехника и енергетика	521040	Машинен монтьор	5210415	Машини и съоръжения за химическата и хранително-вкусовата промишленост
		522010	Електротехник	5220104	Електрообзавеждане на кораби
523	Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника	523030	Техник на електронна техника	5230301	Промишлена електроника
				5230302	Микропроцесорна техника
				5230303	Електронно уредостроене
		523040	Монтьор на електронна техника	5230401	Промишлена електроника
				5230402	Микропроцесорна техника
				5230403	Електронно уредостроене

		523050	Техник на компютърни системи	5230501	Компютърна техника и технологии
		523070	Техник по автоматизация	5230701	Автоматизация на непрекъснати производства
				5230703	Автоматизирани и роботизирани системи
524	Химични продукти и технологии	524010	Химик-технолог	5240101	Технология на неорганичните вещества
		524010	Химик-технолог	5240105	Технология на органичните вещества
		524020	Биотехнолог	5240201	Технология в биопроизводствата
525	Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства	525060	Монтьор на подемно - транспортна техник	5250601	Подемно - транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства
840	Транспортни услуги	840060	Организатор по експлоатация на пристанищата и флота	8400601	Експлоатация на пристанищата и флота